

konden doorbrengen. Op den weg er heen vielen hun de vele ossen op, die de wagens voorttrokken over den breeden weg, in de boomen sprongen de gestreepte eekhoorns rond; de heilige popelboomen, gewijd aan de heilige gedachtenis van het allerheiligste Indië.

Overweldigd door het geheimzinnige waas van het Oosten, dat steeds over land en steden ligt, zaten zij beiden zwijgend in den auto.

Plotseling verbrak Michiel de stilte en zei: „Annie, hoe meer ik doordring in dat land van geheimzinnigheid, hoe meer ik geloof, dat wij op den goeden weg zijn. Het is, of men hier eenmaal Christus zal zien wandelen langs den langen heirweg; of de Zacheïssen reeds in de boomen zitten, om naar Hem verlangend uit te zien.”

Zoo verliep de reis van étape tot étape: over Rangoon, Akyab, Siam, Burma, Henzada naar Medan.

Hier raakten zij weer Nederlandschen bodem. Niemand wachtte hen op, dan enkel het vaste terreinpersoneel van de vlieghaven. Men had de V XX later verwacht. Maar die enkelen, die op het veld aanwezig waren, begroetten vol enthousiasme de bemanning en de passagiers van de V XX.

„Welkom in Indië,” riep de chef hun toe. „Welkom! Jammer, dat u eerder aankomt; heel de bevolking wilde aanwezig zijn. Zij verwachtte u echter hedenavond!”

„En niet om 1.45,” zei Michiel lachend. „’t Is mij liever zoo,” vervolgde hij, „nu kan ik rustig den eersten indruk verwerken van dit schoone land.”

„U zult er meer van zien, mijnheer Van Loon. Ik las over uw plannen,” zei de chef, „of u slagen zult is iets anders. Er is hier in Indië reeds zooveel geprobeerd.”

Zij stonden nu vóór het hotel. Om hen heen vlogen de vogels van het Oosten: witte en zwarte vlerken met gele kopjes; zij vlogen in zwermen door de boomen heen, wild krijschend in de ijle zonnige ruimte.

„En het uitspannel looft des Heeren werk,” zei Michiel opeens. „Geloof u dat ook, mijnheer?”

De chef keek naar hem op, met een vraag van verwondering in zijn oogen. Hij aarzelde even en zei toen: „Ik ga nooit naar een kerk, mijnheer!”

Nu was het de beurt van Michiel, om op te kijken over zoo'n niet enkel ontwijkend, maar vreemd antwoord tevens.

Hij herstelde zich evenwel en zei: „Hoe kunt u hier leven zonder den Schepper te loven? Dat doen de inlanders nog, onbewust misschien, maar zij doen het.”

De chef antwoordde niet. Hij keerde zich om en noodde met een gracieuse handbeweging den heer en mevrouw Van Loon uit om de hotelhall binnen te treden. Maar in zijn hart leefde een spot op en hij dacht bij zichzelf: „Wat moet dat worden! Jammer, de kerel ziet er anders dapper uit.”

Maar dien avond, toen heel Medan feest vierde en de V XX huldigde, toen het Wilhelmus weerklonk over de pleinen en in de huizen, zag hij opeens Michiel opstaan tusschen de menigte. Zijn rijzige gestalte reikte boven de massa uit en zijn woorden klonken als roffel-slag door de ruimte.

En de chef luisterde toe; hij dronk de woorden in, waarin dat vaste geloof lag in God, het besef, dat de mensch, aan Gods handen gevoerd, kan en moet uitstijgen boven de crisis.

Aan Gods handen. Ook in Indië. Niet aan de handen van het gouvernement, van de cultures, neen, aan die van God.

Ook in het vliegwezen . . . (Wordt vervolgd.)

596

KONINGIN ASTRID †

EEN MOOIE ZOMERMORGEN TEMIDDEN der Zwitsersche bergen. Tusschen Luzern en Küsnacht, over den prachtige autoweg, die leidt langs het Vierwoudstedenmeer, suist een auto voort. In dien auto drie menschen: een jeugdig echtpaar en achterin de chauffeur. De morgen is pril en veelbelovend. De wandeling in de bergen zal straks verkwikkend zijn.

Een lieve lach straalt van dat mooie, aantrekkelijke vrouwengezicht. Denkt ze aan haar kinderen, die den vorigen avond met de gouvernante weer terug gereisd zijn naar huis? Naar huis, dat is dan naar Brussel, want de jonge familie brengt de vakantie door in haar villa, daarginds achter Luzern, in het kleine Haslihorn. Denkt ze aan de omhelzingen van de lieve oudste, het meisje en aan die van den kleinen Boudewijn? Het ventje heeft gelogeerd met zijn zusje bij den burgemeester van de Nederlandsche badplaats Noordwijk en is monter en opgetogen te Brussel teruggekeerd. Ik spreek Nederlandsch, had hij gezegd, niet enkel tegen de oude dame op het Brusselsche Perron, maar ook tegen zijn ouders. Want hij wist wel, dat hij juist dáárom naar Nederland was gezonden.

Denkt ze daaraan, de jonge moeder? Wie zal het zeggen. Maar de gedachten achter die zonnige oogen zijn ongetwijfeld ook zonnig, terwijl ze daar voortsuist aan de zijde van haar man. Ze hebben elkaar zoo lief, die twee, en ze zonnen zich aldoor in elkanders liefde. En de oogen, waarmede de jonge vrouw den man naast haar aanziet, spreken een zeer duidelijke taal.

Ze zijn op weg naar Küsnacht en verder.

Blij is de lach der jonge menschen, waarmede zij tusschen de vruchtboomen door opkijken naar den Rigi met zijn machtigen top.

Nu zijn ze nog maar tien meter van het punt, waar zoo aanstonds hun levensgeluk vernietigd zal worden. Op dat oogenblik neemt de jonge vrouw de kaart om de route van den weg na te zien en buigt haar man zich naar haar over: de weg is immers breed en er dreigt hier geen gevaar. Maar juist dat ondeelbare oogenblik van neerbuigen en kijken naar de kaart in den laatsten meter van den doodenrit, brengt de catastrofe in hun leven... de auto gaat slingeren, raakt den berm van den weg, slingert nog meer en bonkt met daverend geweld tegen een boom... In het volgend oogenblik heeft de jonge koningin van België opgehouden te leven...

Opgehouden te leven. Maar de man, die haar in de armen houdt en teeder haar naam roept en dan, als hij geen antwoord krijgt, begrijpt, althans gáát begrijpen, hij leeft voort, moet voortleven. Zacht en oneindig liefderijk kust hij dat bleeke gelaat daar tegen zijn borst.

Wat gaat er om in den jongen man? Och, wat zou er omgaan in het hart van een man, die gaat beseffen, dat hij zijn aangebeden vrouw verliest? Wat zou er dan omgaan? Dan breekt er krakend een wereld ineen, dan is het of alles, letterlijk alles stilstaat. Daar is ook wat stil blijven staan in den auto, die totaal vernield in het oeverriet hangt. Het is het klokje, dat vijf minuten voor tienen aanwijst. Dat wil dus zeggen: te vijf minuten vóór tien van den 29sten Augustus 1935 is voor Leopold van België in één verschrikkelijk oogenblik de zon als van den hemel gerukt.

Daar, op dien zonnigen morgen van Augustus, op een wonderschoon natuurplekje, wordt het plotseling aarde-

Astrid

donker voor een mensch. Hij staart in een hopeloos langen tunnel: de gang van zijn leven zonder Astrid. Gestalten duiken op in dien nacht; hij ziet lieve vertrouwde gezichten van de ouders in Stockholm, van zijn eigen moeder, in de zonnige stad van het Zuiden te Napels, waar ze bij zijn zuster Marie José vertoeft. En dan is daar het onpeilbaar zielelijden als déze beelden opdooien voor zijn oog: drie kinderen geschaard rondom een jonge moeder met haar stralenden lach, een jonge moeder, die nu de... doode Astrid is.

Als een gebroken man verlaat de jonge Belgische koning in den druiligen avond Luzern achter de lijkbaar van zijn beminde doode... Precies een etmaal tevoren zijn zijn kinderen met denzelfden trein naar Brussel gereisd, maar toen leefde hun lief moederke nog.

En daar ginds, dicht bij Küsnacht, brengen eenvoudige menschen uit het dorp bloemen aan en schikken die met liefde en zorg rond een ruw houten kruis, op de plaats waar de koningin van België stierf, door liefdevolle handen opgericht.

Astrid is een meisje geweest uit een gezin van vier, het gezin van den broeder van koning Gustaaf van Zweden.

Een paar goede ouders heeft Astrid gehad en hun opvoeding is „in orde” geweest. Eenvoud leerden ze aan hun kinderen. De drie meisjes moesten hun eigen kleeren kunnen maken, moesten zelf het huiswerk verstaan en zoo heeft Astrid ook op haar beurt de „week van het werk” gehad. De democratisch voelende moeder

wilde, dat haar kinderen op eigen beenen zouden kunnen staan, als de nood aan den man mocht komen. Vandaar dat de drie meisjes als andere meisjes van hun leeftijd op een goede huishoudschool werden geplaatst, waar ze groenten leerden schoonmaken en bereiden en alles wat een degelijke huisvrouw behoort te kennen.

Ongetwijfeld heeft dat de kinderen eenvoudig doen blijven, ook toen ze volwassen waren. Wie kent niet de kiekjes van Astrid als Belgische kroonprinses, waarop zij staat afgebeeld met haar dochttertje vóór zich als toeschouwster bij een parade, ter eere van haar schoonvader, den koning! Dan voelde zij zich het prettigst, als ze eenvoudig en natuurlijk kon zijn, een moeder onder moeders. En de Belgen hadden er haar te liever om.

Zoo is de eenvoud der jeugd haar bijgebleven, ook toen ze België's koningin geworden was. Te Medan, op haar Indische reis met haar man, den troonopvolger, begroette een Zweedsche dame, die met haar op de schoolbanken gezeten had, haar als koninklijke hoogheid. „Wat,” zeide ze met haar stralenden glimlach, „ken je Astrid niet meer? Zijn we niet samen op school geweest?” Subliem van spontane hartelijkheid, nietwaar! En dien eenvoud leerde ze ook aan haar kinderen, die ze stipt opvoedde en waarmede zij het ontbijt zooveel mogelijk samen gebruikte, vóór de kinderen naar het paleis-schooltje gingen, dat zij voor hen en eenige andere kinderen had opgericht.

In Zweden als jong meisje is Astrid ook nog eenigen tijd werkzaam geweest in de ziekenverpleging. In het gezin van een hooghartigen graaf kende men de zuster niet anders dan als „zuster Astrid.” Men deed hooghartig tegen haar; ze was immers een ondergeschikte! Maar toen de deftige graaf erachter kwam, dat hij een prinses van den bloede in zijn huis had, stond hij toch wel even bedremmeld te kijken over zijn nurksche gedrag. Maar Astrids glimlach blééf; zij was te groot van ziel om rancune te gevoelen. Haar verstandige ouders hadden haar in der waarheid voor het leven bekwaam gemaakt; zij kon het stralend aanvaarden en ervan genieten, omdat ze het in haar wezensgoedheid nam zooals het was. Thuis, in het eenvoudige huurhuis van Stockholm, had ze eenvoud en bescheidenheid geleerd en ze beheerschte die deugden te gemakkelijker, waar ze aangeboren eigenschappen waren, de eigenschappen van een zuiver hart.

We leven in een wereld, waarin we het gevoel hebben, dat ze kraakt. Allerwege overheerscht de ruwheid, het egoïsme. Het is ons, of elk oogenblik de metalen monden der kanonnen kunnen gaan spreken. En we hebben er het gevoel onder, of het straks niet meer te dragen zal zijn.

Daar sterft plotseling op een diep-tragische wijze een jonge, stralende vrouw en in weinig uren verneemt een gansche wereld in diepe verslagenheid haar doodsbericht. Waardoor zóó groote verslagenheid?

Het antwoord kan kort zijn: het is, omdat heel diep in de ziel der menschheid nobeler dingen schuilen en wachten op den wekroep om te resonneren. De zilveren klok van dit zuiver karakter klinkt nog eenmaal ons tegen en duizenden zilveren klokjes klinken mee.

Neen, al spreekt dan straks wellicht de stem van het kanon en in die stem het brute egoïsme en onrecht, we hebben nog niet alle hoop in die wereld verloren.

Omdat er, wanneer een zuivere klok ons tegenklinkt, toch nog wel even een diepe stilte heerschen kan, waarin al die zilveren klokjes voor een oogenblik gaan meeklinken...

Q. A. DE R.